

januari
2019

02 | Toekomst
in de mode

04 | Mail aan mijn
vmbo-mentor

13 | Een eigen
bedrijf

15 | Passie
voor koken

VMBO
WERKT!

Stagepret

Alina Thijssen (links) en Kyra Verheijen zijn vierdejaars vmbo-leerlingen Horeca, Bakkerij en Recreatie van het Valuascollege in Venlo. Ze liepen stage bij vakantiepark De Schatberg in Sevenum, waar ze het uitstekend naar hun zin hadden. Lees hun verhaal op pagina 9.

Leren in de praktijk van alledag

Misschien droom je al van jongs af aan over sleutelen aan auto's, zorgen voor pasgeboren baby's, games bouwen of het besturen van drones. Of heb je nog niet zo'n idee. Hoe kom je er als vmbo'er achter waar je voor wilt gaan?

Eigenlijk is daar maar één antwoord op. Door het ervaren en doen in de praktijk, krijgt wat je leert betekenis en ontdek je ook – zoals Indy van IJzerloo het in deze krant in een mail aan haar mentor zo mooi uitdrukt – wat jij kunt betekenen. Vakmensen zoals jullie worden, zijn voor de toekomst van Nederland gewoon onmisbaar. Deze krant staat bol van de mooie voorbeelden van hoe waardevol leren in de praktijk daarbij is. Vmbo-scholen spannen zich in om leren in en van de praktijk te organiseren. Samen met bedrijfsleven en soms ook met het mbo. Bijvoorbeeld door de praktijk de school in te halen, keuzevakken

in de praktijk te doen, docentenstages, vmbo'ers die meelopen met mbo-stagiaires. Bedrijven werken graag mee om leerlingen te laten kennismaken met beroepen van nu en de nieuwste ontwikkelingen. Leren in de praktijk is dus niet alleen een verrijking voor leerlingen, maar ook voor docenten, scholen en voor bedrijven. Voor goed vmbo-onderwijs, omdat vmbo'ers ertoe doen!

Veel inspiratie en leesplezier.

Jan van Nierop

Voorzitter Stichting Platforms VMBO

Jan van Nierop

NIEUW
vmbo

Vmbo'ers Zorg & Welzijn doen ervaring op aan en in het bed.

Rosa Molenaar, docent vmbo (links) en Petra Laan, docent mbo

Niet praten, maar dóen

02

Het tekort aan arbeidskrachten in de ouderenzorg is groot. In het mbo en vmbo is de ouderenzorg als (opleidings)keuze niet populair. Een klein jaar geleden hebben vijf vmbo's en twee roc's* in Noord-Holland daarom de koppen bij elkaar gestoken om te bedenken wat ze samen kunnen doen om studenten een juist beeld mee te geven van de ouderenzorg en zo de arbeidsmarkt te versterken. Het leernetwerk vmbo-mbo ouderenzorg, dat vier keer per jaar bij elkaar komt, ontwerpt daarvoor een programma.

Rosa Molenaar, docent vmbo Zorg & Welzijn bij het Regius College, en Petra Laan, docent mbo gezondheidszorg bij het Horizon College, vertellen over hun leernetwerk vmbo-mbo alsof het de normaalste zaak van de wereld is dat je zo'n onderwerp in samenwerking oppakt. Rosa: "Het is belangrijk om het onderwerp al op het vmbo bespreekbaar te maken. Het beeld van vmbo'ers in de bovenbouw spitst zich vaak toe op de lichamelijke verzorging van ouderen. Dat vormt een drempel bij het kiezen. Het is dus goed als vmbo-leerlingen van mbo-studenten zelf horen hoe zij de ouderenzorg ervaren. Door in gesprek te gaan met ouderen in een verzorgingsinstelling en een dagbesteding voor ze te bedenken en uit te voeren krijgen leerlingen een reëler beeld van het werk. Contact met de doelgroep is dus essentieel."

Playlist

Tijdens de vorige bijeenkomst van het netwerk is het programma voor dit schooljaar opgesteld. Dat gebeurde in twee groepen van steeds een roc met de eigen toeleverende

vmbo's. In de eerste periode bezoeken studenten van het mbo een vmbo-school en geven een presentatie over ouderenzorg. Vervolgens leggen de vmbo-leerlingen een bezoek af aan het mbo en krijgen zo een beeld van de opleiding. In de derde periode begeleiden mbo-studenten de vmbo-leerlingen bij het maken van een opdracht. Samen maken ze bijvoorbeeld een playlist van muziek uit een bepaalde periode, voor een leeftijdsgroep ouderen.

Nagels lakken

Tijdens de laatste periode loopt een klein groepje vmbo-leerlingen – waar dat lukt – mee op de stageplek van een mbo-student, met een rondleiding en een activiteit. Een leerling die nagels gaat lakken, kan dan ondertussen de playlist laten horen. "Via de studenten maken we een ingang bij de instellingen", vertelt Petra Laan. Sommige instellingen waren in het verleden wat huiverig voor vmbo-leerlingen, vanwege de kwetsbaarheid van de ouderen in combinatie met de jonge leeftijd en gebrek aan

levenservaring van vmbo'ers, waardoor ze veel begeleiding nodig hebben. "Leerlingen ervaren op deze manier de mooie kanten van het vak."

Doorlopende leerling

Het doel is klip en klaar: Vmbo'ers enthousiasmeren, opdat er meer studenten komen die kiezen voor ouderenzorg in het mbo en doorstromen naar de arbeidsmarkt. "Zodat de zorg in de toekomst ook voor ons gewaarborgd blijft", zegt Petra. "Het leernetwerk gaat niet bij elkaar zitten om te praten. Als coördinatoren en docenten Zorg & Welzijn kijken we wat we concreet voor elkaar kunnen betekenen en gaan dan aan de slag."

"Klein beginnen en leren met elkaar, vandaar de term leernetwerk", vult Rosa aan. "Onze focus ligt op de samenwerking tussen vmbo-leerlingen en mbo-studenten, op een doorlopende lijn tussen LOB en studieloopbaanbegeleiding – zodat je een echt doorlopende leerling krijgt – en op een inhoudelijk doorlopend traject. Dan kun je in het mbo voortbouwen op wat je in het vmbo al gehad hebt," vervolgt Petra. Aan het eind van het vierde jaar hebben vmbo'ers een plusdocument met wat ze geleerd hebben. Dat nemen ze mee naar het mbo, zodat het een groei-document wordt. Het Horizon College heeft op deze manier dit schooljaar contact met een kleine honderd vmbo'ers Zorg & Welzijn. Acht mbo-studenten zijn komend jaar een jaar lang vaste buddy's van een groepje vmbo'ers. "We realiseren ons heus wel dat onze aanpak bijzonder is", lacht Petra Laan. "Maar tegelijkertijd is het ook heel normaal om bij elkaar te zitten, want we zijn ook allemaal gek op onze studenten."

* Het gaat om het Regius College, Mavo aan Zee, Trinitas College, Petrus Canisius College, Van der Meij College, ROC Kop van Noord-Holland en het Horizon College.

Wesley geniet van mode

Wesley Kievits (15) zit in zijn uppie in de bergruimte van modezaak Open32 in Veenendaal. Hij is bezig met het controleren van de inkoop. Hij werkt kalm en oogt tevreden. Dat is hij ook, zegt de vierdejaars vmbo-leerling van Christelijke Scholengemeenschap Veenendaal (CSV) Het Perron met het profiel Economie & Ondernemen. Tot eind december loopt hij 100 uur stage bij Open32. "Ik ben ontzettend blij met mijn stageplek. Het is net alsof ik weet dat ik hier thuis hoor."

We ontmoeten Wesley in september aan het begin van zijn stage. "En dan start je met de basis", zegt bedrijfsleider Richard Monsma, "te beginnen met het checken van de inkoop en het labelen van de kleding. Je kunt niet direct in de winkel beginnen met verkopen. Stapsgewijs werken we daarnaartoe. Wesley is zeer geïnteresseerd in de wereld achter de winkel, hoe alles reilt en zeilt. Als hij dat heeft gezien, verwacht ik dat hij snel in de winkel mag staan."

Groeiproces

Open32 in Veenendaal, filiaal van de gelijknamige landelijke modeketen voor dames en heren in het middensegment, werkt al vele jaren met stagiaires van CSV Het Perron als ook van ROC A12. Monsma vindt het belangrijk om jonge mensen kansen te geven en ze te laten ruiken en proeven aan het werken in de Retail. Hij begeleidt de jongens en meiden persoonlijk. "Ik kan genieten van het groeiproces dat de meesten doormaken. Ze komen redelijk bleu binnen en vertrekken aan het eind vol zelfvertrouwen. Dat is mooi om te zien."

Dromen

Wesley is een jongen vol dromen en ambitie. Hij wil later een eigen modeketen plus een eigen kledingmerk. Samen met zijn vriend en toekomstig zakenpartner Lucky van het vmbo. De naam van het merk hebben ze al bedacht, maar die geeft hij in de openbaarheid niet prijs. Voor je het weet gaan concurrenten er mee aan de haal. "Sinds mijn 10^e ben ik al geïnteresseerd in mode", zegt hij. "Ik ging altijd al graag winkelen met mijn moeder. Tegenwoordig volg ik online de modetrends op de voet en kan ik zien hoe kleding in de jaren is geëvolueerd. Een eigen kledingmerk, een eigen zaak, het lijkt me fantastisch. Ik wil eigen baas zijn."

Richard Monsma en stagebegeleider Jeanet Beck van CSV Het Perron luisteren aandachtig naar zijn relaas. Jeanet Beck: "Er is niets mis met het hebben van ambitie. Beter te veel dan te weinig. Hoe realistisch alles is, zal later blijken. Ik vind het belangrijk dat onze leerlingen zich tijdens hun stage goed leren presenteren. Dat ze laten zien wie ze zijn en wat ze willen. Wesley doet dat op een geweldig

Richard Monsma

Jeanet Beck

leuke en enthousiaste manier."

Richard: "Van zo'n jongen als Wesley krijg ik energie. Dit zijn de types die we na hun schooltijd in de Retail goed kunnen gebruiken."

"VAN ZO'N JONGEN ALS WESLEY KRIJG IK ENERGIE"

Richard Monsma, bedrijfsleider Open32

Talenten scouten

Monsma en Beck weten wat ze aan elkaar hebben. En wat stagiaires nodig hebben om te leren en groeien. Stage is het middel bij uitstek om leerlingen de context te laten zien van wat ze op school in theorie leren. "Hier gaat het om de knikkers", zegt Richard. "Dat vinden ze spannend. Daarnaast worden leerlingen al dan niet bevestigd in hun keuze: wil ik straks echt als verkoper de winkel in? Voor Open32 is de relatie met het onderwijs ook interessant, want ik kan talenten scouten die we op enig moment wellicht kunnen gebruiken."

Switch

De contacten met leerlingen en het overbrengen van kennis spreken Richard dermate aan dat hij overweegt om het onderwijs in te gaan. Hij is net geslaagd voor een hbo-opleiding Coach & Leiderschap. "Ik heb dertig jaar ervaring in de Retail. Die ervaring wil ik graag overdragen aan de jeugd. Ik denk dat ik het beroep van docent een geweldig mooi vak zal vinden. Wie weet ga ik nog wel eens werken bij Het Perron."

Mail aan mijn vmbo-mentor

Van: **Indy van IJzerloo** indy.van.ijzerloo@regiuscollegeschagen.nl
Verzonden: 16 oktober 2018 12:14
Aan: rosa.molenaar.docentzorg&welzijn@regiuscollegeschagen.nl
Onderwerp: **Mijn stage**

Dag mevrouw Molenaar,

Ik wil u even laten weten hoeveel ik me erop verheug om binnenkort weer stage te lopen in mijn eindexamenjaar vmbo zorg en welzijn. Dan ben ik 16 en kan ik zelfstandig stage gaan lopen bij verpleeghuis Magnushof in Schagen, waar ouderen met dementie wonen. Ik heb het daar in mijn laatste stage van drie weken heel erg naar mijn zin gehad. Omdat ik me inzette en prima met de bewoners overweg kon, heeft het verpleeghuis me gevraagd of ik er ook in de vakantieperiode zou willen werken. Dat heb ik gedaan.

In mijn stage was ik voedingsassistent in de keuken. Je helpt dan mensen die niet zelf hun eten kunnen klaarmaken of je let erop dat ze voldoende drinken, bijvoorbeeld door een vochtlijst bij te houden. Het was voor het eerst dat ik contact had met mensen met dementie. Dat was even wennen. Ik was naar een open dag gegaan om te zien hoe het er allemaal uitzag. Toen ik op mijn eerste stagedag naar binnenstapte en alle bewoners zag, dacht ik even: 'Wat nu?' Maar dat gevoel zakte heel snel en uiteindelijk was het zó leuk! Soms schrik je nog wel eens als er plotseling iemand achter je staat. De bewoners zijn heel lief. Als ik ze drinken geef, zeggen ze bijvoorbeeld: 'Drink je zelf ook genoeg?'

Op stage heb ik geleerd hoe het er in de praktijk echt aan toegaat en hoe zwaar het is. Je hebt te maken met werktijden. Je bent voortdurend bezig en aan het lopen. Ondertussen let je op of niemand de deur uitloopt, wat niet de bedoeling is. Op school hoor je daar wel over, maar je kunt je er nog niet echt een voorstelling van maken. Vooraf dacht ik, dat de bewoners vooral in hun stoel zouden zitten. Maar ze waren juist actief en begonnen meteen tegen je te praten. 'Moet je niet naar school?' vroegen ze dan. Ze vonden het geweldig om een zo jong iemand in hun buurt te hebben. Op school leer je wel hoe je mensen kalmeert als ze bijvoorbeeld in paniek raken.

Het fijne aan een stage in de praktijk is dat je voelt dat je kunt helpen, dat je iets betekent voor mensen en echt aan het werk bent. Dat is anders dan in de klas zitten. Als ik vragen had, kon ik terecht bij de teamleider. In het werk liep ik steeds mee met iemand anders. Dat is fijn, want dan leer je ook dat iedereen er een andere manier van werken op nahoudt. Het zal u niet verrassen dat ik straks een opleiding verpleging gericht op ouderen wil gaan volgen. Ik twijfel nog over een bol-opleiding aan het roc of werken en leren combineren vanuit Magnushof.

Groetjes,
Indy

Van: **Rosa Molenaar** rosa.molenaar.docentzorg&welzijn@regiuscollegeschagen.nl
Verzonden: 16 oktober 2018 22:59
Aan: indy.van.ijzerloo@regiuscollegeschagen.nl
Onderwerp: **Re: Mijn stage**

Hee Indy,

Leuk zo'n enthousiaste brief van jou te ontvangen! Wat fijn dat je zo je plek hebt gevonden bij verpleeghuis Magnushof. En dat je er zelfs al een vakantiebaantje aan over hebt gehouden. Jonge enthousiaste mensen zoals jij zijn nodig in de zorg en mooi dat je ziet dat jij de oudere mensen iets kunt geven, maar dat zij jou ook veel terug geven. Wat een mooie wisselwerking tussen jou en de oudere mensen. Je hebt nu kunnen ervaren hoe het écht is om met de ouderen te werken en je bent erachter gekomen dat ze juist actief zijn in plaats van passief, zoals je je had voorgesteld. Het past je goed Indy; ik zie jou helemaal op je plek zitten daar tussen de gezellige oudere dames en heren.

Groet,
Mevrouw Molenaar

HET PUNTJE GEEFT HET MOMENT
AAN DAT DE STAGIAIRES WEER
TERUG NAAR HET VMBO MOESTEN...

© Paul Kusters

Een gouden toekomst

Ton Heerts is voorzitter van de MBO Raad. Strikt genomen bestaat zijn werk uit het dienen van de belangen van het mbo. Maar dat is volgens Ton Heerts een te beperkte visie. Het mbo maakt immers deel uit van een groter geheel. Hij is er ook om het beroepsonderwijs inclusief het vmbo in de juiste positie te brengen. Met een diploma van een beroepsopleiding op zak ga je een gouden toekomst tegemoet, zegt Heerts, en kun je een goede boterham verdienen. Geef vo-leerlingen en mbo-studenten wel de ruimte om te ontdekken waar hun hart ligt.

‘In het komende decennium is er enorm behoefte aan vakmanschap. Wat robotisering, digitalisering en technologische ontwikkelingen ook zullen doen, dat blijft! Dat leren we de jongens en meiden op het vmbo en mbo, de onderwijssectoren waar de beroepsoriëntatiefase (vmbo) over gaat naar de beroepskwalificatiefase (mbo). Met een goede beroepsopleiding heb je echt een gouden toekomst. In de zorg, bouw en techniek worden fatsoenlijke lonen betaald. Een goede tegelzetter kan binnenlopen. Ik bedoel dat hij écht een goede boterham verdient. Dat is een waardering voor zijn vak.

Combinatie

Leren in de praktijk is een gouden weg, want je leert en bent ook bezig op de werkvloer. Natuurlijk hoort daar Nederlands, taal, rekenen en burgerschap bij. Je probeert continu wat er in de praktijk gebeurt te vertalen naar het leren. Maar het draait om de combinatie. Nederlands, taalvaardigheid blijft van belang. Want je moet wel begrijpen wat je leest en hoort. Alleen de praktijk is ook niet zaligmakend. Het gaat juist om de combinatie van praktijk en theorie. Geef leerlingen in het vo wel de ruimte om te ontdekken: in het vmbo en het havo. Dat zijn allebei goede routes naar het mbo. En maak het niet te

maakbaar. Al die profielen in het vmbo zijn uiteindelijk ontwikkelpaden. Je moet wel een bepaalde richting daarin hebben, maar er zijn heel veel leerlingen die zich nog aan het oriënteren zijn en dat mag wat mij betreft ook nog in het mbo.

**“GEEF
VO-LEERLINGEN
DE RUIMTE OM TE
ONTDEKKEN”**

Leerlingen in het vo zijn op weg naar studentschap en volwassenheid in het mbo. Ze mogen ook ontdekken wat ze niet willen worden. Switchgedrag moeten we belonen in plaats van afstraffen. Nou, dan heb je een keer geswitcht, dan weet je zeker dat je iets niet wilt worden. Dat is een groot compliment. We definiëren switchen te zeer als uitval, maar ik noem het een verlengd pad op weg naar die gouden toekomst.

Aan het werk

De ‘koninklijke route’ is vmbo-mbo-hbo. In de volksmond klinkt dat leuk en een groot aantal jongeren doorloopt die route ook.

Maar we moeten ‘m niet zaliger maken dan hij is. Voor veel jongeren is die route prima. Voor veel anderen geldt dat als je met een goed vmbo-diploma en daarna een mbo-2 diploma aan het werk komt, dat ook prima is. En als je kunt en wilt kom je later eventueel nog eens terug op school. Het hoeft niet allemaal zo volmaakt te zijn dat je van 12^e tot je 20ste jouw pad precies hebt uitgetekend.

Samenwerking

Vmbo en mbo kunnen niet zonder elkaar. Daar moeten we elkaar op blijven aanspreken en in blijven stimuleren. Niet focussen op wat er niet deugt, maar op wat je kunt doen om het samen beter te maken. De samenwerking is er en wordt enorm geïntensiveerd. Ik zie ook steeds meer vmbo-initiatieven waarbij leerlingen in het laatste jaar al in de mbo-omgeving komen. Of mbo-docenten die ook in het vmbo komen en vmbo-docenten die hun leerling nog een stukje als student in het mbo meemaken. Dat is allemaal prima. Want de jongere van 15, 16 jaar, die op weg is naar adolescentie, heeft er belang bij dat in één lijn wordt geredeneerd.

Beroepspraktijkvorming op het mbo maakt een enorme slag. In het begin is er met name aandacht voor theorie, maar het aantal praktijkleermomenten in het mbo zal alleen maar toenemen. De context waarin je leert is de ene keer een praktijkomgeving en de andere keer een schoolomgeving. Bedrijven worden deels steeds meer scholen en scholen deels steeds meer bedrijven. De route die je als jongere aflegt moet daarbij niet te beklemmend voelen. Je moet je vrij kunnen bewegen.’

Ruim baan voor de praktijk

Een kijkje in de keuken van het Roemer Visscher College in Den Haag, dat werk maakt van praktijk in het programma.

Feedback aan tafel

"We halen de werkelijke praktijk binnen. Dat lukt via de brede buurtschool. Dan ben je niet meer schools bezig met een maaltijd koken onder begeleiding van een docent consumptief. Je bent dan echt de donderdagavond aan het draaien," zegt Jan de Zoete. Robert Wortelboer: "Dan zie je heel andere kanten van leerlingen. In de klas ziet een docent leerlingen vaak als groep. In de praktijk zie je individuele kwaliteiten."

Shakur Abdoella

Mehmetcan Ciftci

Yousuf Ali

Robert Wortelboer (links) en Jan de Zoete

06

Als volleurde gidsen geven tweedeklassers Mehmetcan Ciftci, Shakur Abdoella en Yousuf Ali een rondleiding langs de verschillende leerwerkbedrijven die het Roemer Visscher College rijk is. "Leren door te doen is een belangrijk credo van onze school", vertelt directeur Jan de Zoete, "dus moet dat ook zichtbaar zijn in de school. Dat gaat verder dan iets maken. Je moet ook de context daarvan zien."

Kapotte fiets

Een gedeelte van het uitgebreide techniekplein is in gebruik als fietswerkplaats Froem, waar klanten hun kapotte fiets komen brengen. Mehmetcan: "Hier kun je ook als leerling je fiets laten repareren. Omdat wij hier op school zitten, hoeven we niet te betalen". "Vorige week hebben we sjablonen gemaakt met de tekst: 'Doe je licht aan', vertelt Yousuf, die van plan is techniek te gaan volgen in de bovenbouw. Aan de hand van een checklist konden alle leerlingen hun fiets nalopen: zadel, fietsbanden, werkende verlichting, remmen, ketting. Indien nodig mochten ze alle gereedschap gebruiken onder begeleiding van meneer Hoek en meneer Krul, ex-fietsenmaker. Het techniekplein biedt ook plaats aan elektrotechniek, hout, motorvoertuigen en installatietechniek, met in het hart een ruimte voor theorieles.

Viergangendiner

Langs de kringloopwinkel komen we op de plek waar Shakur en Mehmetcan vanwege hun profielkeuze Horeca, Bakkerij en Recreatie de komende jaren veel te vinden zullen zijn. De laatste les hebben ze in de keuken pizza's

gemaakt. "En na afloop opgegeten", zegt Shakur. Via de keuken kom je in restaurant Roem, volledig gerund door leerlingen. Elke donderdagavond schuiven buurtbewoners aan voor een viergangen-diner. "Voor de komende maanden zijn we al helemaal volgeboekt", licht muziekdocent Robert Wortelboer trots toe. Al net zo volgeboekt zijn de talentlessen voor leerlingen, waarin ze zich naar keuze kunnen storten op een sport of instrument. Als brede buurtschool biedt de school ook een reeks cursussen voor de buurt, van lessen tot Spaans.

Meester worden

"Vanaf leerjaar 1 lopen de 425 leerlingen in het kader van LOB alle vakken langs en maken ze kennis met het 'vmbo Horeca', 'vmbo Ondernemen' en 'vmbo Techniek', zoals de profielen aansprekend genoemd zijn. In de loop van de jaren trechteren ze hun programma tot ze uiteindelijk het profiel van hun keuze volgen," vertelt Robert Wortelboer. Ook de stages kennen een opbouw gedurende de jaren. In leerjaar drie en vier gaat het om praktijkleren in externe stages. Mehmetcan: "In de praktijklessen leer je andere dingen dan bij de theorievakken. Het gaat over wat je in de toekomst kunt gaan doen." Mehmetcans wens is stagelopen op de school waar zijn broer werkt: "Ik wil meester op een basisschool worden." Is er een docent op deze school waar hij zich aan spiegelt? Zeker wel, dat is meneer Wortelboer!

De Zoete vervolgt: "Leerlingen koken niet alleen, maar serveren uit, er wordt betaald voor een maaltijd en ze krijgen direct aan tafel feedback. Door werkend leren krijgt de leerstof betekenis en raakt de leerling meer gemotiveerd om te leren. Voor vmbo-leerlingen is contextrijk kennismaken met de praktijk een belangrijk onderdeel van LOB. Door individuele start- en ontwikkelgesprekken te houden en afspraken op maat te maken met ouders over hoe er gecommuniceerd gaat worden, is de ouderbetrokkenheid en -opkomst naar bijna 100% gestegen."

Avo- en beroepsgerichte docenten stemmen onderling ook veel meer af. Wortelboer vertelt hoe de wiskundedocent in de jaarplanning de onderdelen oppervlakte en meetkundige opdrachten naar voren gehaald heeft om op het techniekplein de les te kunnen verzorgen. Met het nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling (SLO) is een pilot gestart om praktijkopdrachten voor de theorievakken te bedenken. Bijzonder? Ach, dat vinden zij niet. Gewoon goed vmbo-onderwijs.

Nederland wacht op jou!

Stel je voor dat je scooter kapot gaat maar er is geen monteur om 'm te repareren. Of je wil met je ouders uit eten maar kunt nergens terecht omdat er geen koks meer zijn. En wat doe je met een gebroken been als er geen verplegers en verzorgenden meer worden opgeleid? Picture this: kun jij je een Nederland voorstellen zónder auto- en installatiemonteurs en bakkers? Zonder verplegers, verzorgenden, bouwvakkers, koks, verkopers en hoveniers?

Ik zou niet in zo'n land willen wonen. En daarom is het vmbo, dat de koks, bakkers en verzorgenden van de toekomst voorbereidt op het mbo, zo ontzettend belangrijk. Zonder jullie kan Nederland niet functioneren. En loopt alles in de soep. Daar mag je best een beetje - of eigenlijk heel erg - trots op zijn. Het vmbo en het mbo doen er toe. En dat vinden álle bedrijven van Nederland. Toch kan het best moeilijk zijn om dan ook écht te kiezen wat je wil gaan doen na het vmbo. En welke studie je straks gaat volgen op het mbo. Wat vind je leuk en waar ben je goed in? Klus je al je hele leven aan motortjes en fietsen of bak je de lekkerste taarten voor de verjaardag van jouw familie? Of wil je juist met kinderen werken? Ook is het belangrijk om heel goed te kijken of je met je studie straks ook een baan kunt vinden. Dat geldt namelijk niet voor alle studierichtingen. Vraag aan je mentor of decaan om je daarbij te helpen!

En wil je dan vier dagen werken en één dag naar school of liever vijf dagen naar school en stages lopen? Ook die keuze - BBL en BOL noemen we dat - is belangrijk. Voor wie lekker praktisch is ingesteld is vier dagen werken aantrekkelijk. Je krijgt al salaris en blijft heel goed bij met alle nieuwe ontwikkelingen in bedrijven. Of het nou gaat om een ziekenhuis, een autogarage of een slagerij.

Ik zeg het nog maar eens namens alle bedrijven van Nederland: wij hebben jullie keihard nodig en zijn ontzettend trots op en blij met jullie! Als je dan ook nog eens super gemotiveerd bent en een goede werkhouding hebt kun je op heel veel arbeidsplaatsen terecht. Wat kun en wil jij gaan doen bij het bedrijf of de instelling waar je wil gaan werken? En wat kunnen zij allemaal van jou leren?

Als je daar goed over nadenkt, ligt de toekomst voor je open en is de sky the limit.

Gertrud van Erp

secretaris VNO-NCW en MKB Nederland
(portefeuille o.a. onderwijs en bedrijfsleven, vmbo)

Stichting Platforms VMBO

In de Stichting Platforms VMBO (SPV) werken docentenplatforms samen aan het vmbo. SPV richt zich op de beroepsgerichte profielen én de avo-vakken. Onder het motto 'samen waar het kan, apart waar dat wenselijk is' bundelen 12 platforms hun krachten en vormen zij één vmbo-gezicht en één gesprekspartner voor het vmbo-veld.

SPV werkt samen met alle belangrijke spelers in het onderwijsveld, zoals de ministeries van OCW en EZ, de VO-raad, de MBO Raad, de AOC Raad, SBB, branche-organisaties en vertegenwoordigers namens het bedrijfsleven. Dit alles met als doel de leerlingen in het vmbo een optimale voorbereiding te bieden op opleiding en beroep.

12 platforms werken samen

In SPV werken docentenplatforms samen, elk voor één profiel in het nieuwe vmbo (enkele profielen hebben meer dan één platform). Deze platforms vormen de (inhoudelijke) schakel tussen onderwijs en beroepsopleiding en beroep. Voor docenten organiseren de platforms activiteiten met als doel ontwikkelingen in de beroepspraktijk te vertalen naar onderwijs, zodat opleiding en beroep goed op elkaar aansluiten.

Meer informatie:
www.platformsvmbo.nl

Vmbo kweekvijver van Brainport Eindhoven

Jan Damen uit Valkenswaard liep in 2017 een maand stage bij KMWE. Hij kreeg direct na het behalen van zijn vakdiploma aan Mosa-RT in Maaseik in België bij KMWE een baan als CNC operator aangeboden.

Brainport Eindhoven: toptechnologieregio in Nederland van wereldformaat. Bedrijven schreeuwen er om technisch vakbekwaam personeel voor de hightech maakindustrie. Om leerlingen op jonge leeftijd te interesseren voor de techniek is Brainport Industries College (BI College) opgericht. Het BI College organiseert daartoe allerlei promotionele activiteiten en is dé gesprekspartner voor het onderwijs in de regio namens 55 aangesloten bedrijven.

08

"Onze relatie met het vmbo is meer dan belangrijk", zegt Deniece van Raaij, HR Support medewerker van KMWE, één van de deelnemende bedrijven. "Daar zitten onze talenten voor de toekomst." Michiel de Ruyter, Manager van BI College: "De samenleving van nu heeft niet in de gaten wat vmbo'ers betekenen voor de maatschappij van de toekomst."

Waarom is het vmbo belangrijk voor jullie?

Deniece: "Daar vind je de aankomende vakmensen, de mensen die met hun handen willen werken en nog echt iets willen maken. Dat zijn de doeners, degenen die in hun vrije tijd aan hun scooters sleutelen en naderhand hun eigen auto's onderhouden. Als iemand zegt dat hij motorrijden als hobby heeft, nodigen wij hem uit om een middag in onze fabriek te komen kijken. Hier zitten de mensen die willen weten hoe technische producten werken en die willen wij graag. Daarom bieden we snuffelstages aan, geven rondleidingen in het bedrijf en bezoeken ook vmbo-scholen."

Michiel: "Vmbo'ers dragen op jonge leeftijd al ontzettend snel enorm bij. Ze moeten als eerste kiezen. Als ze 18 jaar zijn staan ze dingen te maken. Of het nu in de metaal, elektrotechniek, hout- en meubel-industrie, zorg of horeca is, ze moeten heel snel leren en leveren. We hebben hen keihard nodig om Nederland draaiende te houden."

KMWE Group

KMWE Group is een internationale toeleverancier voor de hightech machinebouw en Aerospace in Eindhoven. Er werken wereldwijd meer dan 600 medewerkers. In 2017 ontving het bedrijf de William Pijnenburg Award vanwege haar verdiensten ter promotie van de techniek en haar vergaande samenwerking met het onderwijs in de regio Eindhoven. In 2018 was KMWE opnieuw genomineerd, maar ging de prijs naar Prodrive Technologies uit Son.

KMWE organiseert al jaren BBL-trajecten op de niveaus 2,3 en 4. Wat bieden jullie de leerlingen die hiervoor in aanmerking komen?

Deniece: "Een garantie om deze opleiding af te maken en daarna een baan. Onze begeleiding is zeer intensief. We hebben een leermeester die 100 procent is vrijgemaakt voor scholing van de leerlingen in een 'klas' die is ingericht in de fabriek. Hij staat voortdurend in contact met docenten van de scholen. De BBL-leerlingen hebben hoogwaardige machines tot hun beschikking, puur om te leren. Het machinepark van KMWE innoveert daarnaast ook continu, waardoor ook de scholing mee vernieuwt. Hiermee bieden we leerlingen perspectief en zorgen ervoor dat ze volwaardige arbeidskrachten worden. In de praktijk komt het ook voor dat ze onder toezicht van de leermeester mee draaien in de productie. Dit geeft leerlingen extra vertrouwen. Maar voorop staat hun leerproces."

Michiel: "KMWE gelooft in continuïteit en kijkt niet alleen naar kosten. In het eerste jaar schrijf je met een leerling rode cijfers. Want die is nog niet zo snel, maakt wel eens een fout, heeft begeleiding nodig. Als je hem goed opleidt, ga je in het 2^e jaar al zwarte cijfers schrijven en in het 3^e jaar vliegt hij uit en kan hij zelfstandig de machine bedienen en maakt hij productie. Het gaat echter om veel meer. De jongelui brengen energie in het bedrijf. Ze stellen 'rare' vragen: Waarom dit? Waarom dat? Dat zorgt voor vernieuwing."

Onderwijs en bedrijfsleven werken steeds meer samen. Waar leidt dat toe?

Deniece: "Door intensievere samenwerking zullen de opleidingen naar een hoger niveau gaan. Als de basis van leerlingen beter wordt, kunnen wij als bedrijf werken aan verdieping van hun praktische kennis. Wij verhuizen in december naar de Brainport Industries Campus waar leerlingen van het Summa College praktijkonderwijs zullen krijgen. KMWE heeft zich daar sterk voor gemaakt."

Michiel: "Het onderwijs moet het bedrijfsleven opzoeken voor de context. Anders weten de jongelui niet wat ze gaan doen en waar ze beroepsmatig terecht komen. School is er vooral voor de theorie en als bewaker van het leerproces. Het bedrijf is er voor leren in praktijk."

Wij worden gelukkig van blije mensen

V.l.n.r.
Kyra Verheijen, Manon Smulders, Jacques Knelissen en Alina Thijssen
Hans Hoppzak, oud-directeur van De Schatberg (op de motor)

Alina Thijssen (16) loopt samen met haar vriendin Kyra Verheijen (16) stage op de afdeling Animatie van De Schatberg in Sevenum. Het zijn vierdejaars vmbo-leerlingen Horeca, Bakkerij en Recreatie van het Valuascollege in Venlo. Ze zijn de hele dag druk in de weer met kinderen in de leeftijd tussen 5 en 11 jaar. De activiteiten die ze verrichten variëren van knutselen en het spelen met mascotte Bollo tot diverse sportspellen. Kyra: “Wij zorgen ervoor dat de kinderen zich vermaken.”

In tegenstelling tot Alina twijfelt Kyra nog over de richting die ze na het vmbo op het mbo zal kiezen. “Dit vind ik leuk, maar kok spreekt me ook erg aan. Voor 1 april moet ik kiezen, dat wordt best nog wel lastig. Mijn moeder had nog een aardig tip: ga kookworkshops houden voor kinderen, ha ha. Ik ben in ieder geval blij dat ik bij De Schatberg stage kon lopen. Zo heb ik een prima kijk gekregen op wat recreatie, en dan met name animatie, inhoudt. Ik zal mijn ervaringen laten bezinken en hopelijk valt daarna het kwartje.”

Open houding

Vakantiepark De Schatberg is gericht op kort en lang verblijf en heeft in het hoogseizoen 5.500 mensen per dag te gast. Er werken zo’n 200 mensen. Het bedrijf is sinds 1995 in handen van familie Hoppzak. Lange tijd stond vader Hans aan de leiding, tegenwoordig bestaat de directie uit zoon Ronald, zijn echtgenote Karin en Boy Knapen. Hans Hoppzak werkte tijdens zijn lange en gevarieerde carrière ook in het onderwijs. Aanvankelijk als docent, later ook als directeur. Het is mede daarom dat De Schatberg zich open stelt voor het onderwijs. Ieder jaar verwelkomt het bedrijf leerlingen en studenten van vmbo tot en met de universiteit.

Gewoon aanpakken

Hans Hoppzak: “Wij willen jonge mensen helpen om over hun toekomst na te denken. Zitten ze met recreatie goed? Dat kunnen ze hier ontdekken. We bejegenen leerlingen en studenten positief, maar zijn streng, doch rechtvaardig, als het moet. We gaan hier bedrijfsmatig en praktisch te werk. Daarin zullen stagiaires mee moeten. Geen oeverloos geklets, gewoon aanpakken! Natuurlijk houden we in de gaten of er

talenten bij zitten. Die volgen we in hun verdere schoolloopbaan, want zij kunnen op de arbeidsmarkt voor ons interessant zijn.”

Inhoud en context

Jacques Knelissen is naast docent ook coördinator HBR op het Valuascollege. “Wij zoeken naar een geschikte stageplek voor iedere leerling. Die moet passen bij de interesse en de mogelijkheden van een leerling binnen Horeca, Bakkerij of Recreatie. Via stage moet de leerling ook een beter beeld krijgen van het vak. Daarbij kijken we ook of de leerling past binnen een bedrijf.” Jacques steekt met zijn collega’s veel tijd in het aanknopen en onderhouden van relaties met het regionale bedrijfsleven. “Wij willen weten wat er speelt in de bedrijven. Wat is actueel? Waaraan is behoefte? Van het bedrijfsleven verwachten wij dat het onze leerlingen serieus neemt en hen aanbiedt wat wij vragen. Met De Schatberg hebben we een uitstekende relatie. Hans weet door zijn verleden hoe het onderwijs in elkaar steekt en dan is het gemakkelijk praten.”

Identiteit

Alina en Kyra zijn heel tevreden over de begeleiding van De Schatberg. Alina: “Je kunt alles vragen en als iets niet goed gaat, krijg je het te horen.” Een van de begeleiders is Manon Smulders, manager Recreatie: “Alina en Kyra zijn nog volop zoekende naar hun identiteit. Wie ben ik? Wat kan ik? Wat vind ik leuk? Waar ligt mijn kracht? Dat is volkomen logisch op hun leeftijd. Als ze uiteindelijk in deze sector willen werken, moeten de antwoorden duidelijk zijn. Op een gegeven moment kun je je niet meer afvragen of je het werk wel leuk vindt, dat is niet de vraag. Onze gasten – de kinderen – moeten het leuk vinden.

Leren in de praktijk

Hoe kunnen we onze vmbo-leerlingen het beste onderwijs bieden? Voor scholengemeenschap Marianum uit Lichtenvoorde luidt het antwoord op die vraag: 'met betekenisvol leren binnen de contexten van hun opleiding'.

Raymond Nijenhuis (links)
en Wendell Mambi

Aan een netwerk van nieuwe en al bestaande contacten met de praktijk zoals gastlessen, excursies, leerling- en docentstages heeft de school het 'hybride leren' toegevoegd: een vorm van leren waarbij leerlingen in de echte praktijk van een bedrijf of instelling een deel van het schoolprogramma uitvoeren. "Dan ga je wel echt een grens over", zegt Wendell Mambi, Teacher leader en coördinator buitenschools leren. De technische profielen bijten het spits af. Vanaf januari 2019 gaan ook de profielen Zorg & Welzijn en Economie en Ondernemen een dag in de week buitenschools leren.

Vmbo'ers in de bovenbouw van het Marianum zijn elke donderdag te vinden op de werkvloer. Wendell: "We zijn klein gestart met het nieuwe keuzevak 'duurzame energie'. In plaats van als school te investeren in dure innovatieve installaties hebben we een Solarbedrijf gezocht voor wie het leggen van zonnepanelen dagelijkse kost is. Aan het bedrijf hebben we gevraagd wat zij kunnen betekenen voor de eindtermen van het keuzevak. Het gaat dus om het verleggen van het schoolprogramma naar het bedrijf, echt buitenschools leren. Het doel is het hybride leren in steeds meer keuzevakken terug te laten komen."

Massa maken

Conrector Raymond Nijenhuis: "We werken met leerdoelkaarten. In de bovenbouw kijken we of een leerling een bepaald leerdoel beter binnen- of buitenschools kan halen. De nieuwe structuur met modulaire opbouw helpt daarbij. Als je onderwijstijd buitenschools plaatst, moet je de kwaliteit en continuïteit goed in de gaten houden. Het moet immers kunnen doorgaan. Een voorwaarde is goed in gesprek te blijven met de bedrijvenkring en met andere scholen samen massa te maken. En ook al zijn de leerlingen, de bedrijven en de school razend enthousiast, goed samenwerken met bedrijven en instellingen blijft een kwestie van maatwerk." Samen met een ICT-bedrijf is Wendell Mambi een app aan het ontwikkelen om het proces – mede gezien de enorme groei – overzichtelijk te houden. Bedrijf en school verzorgen samen de beoordeling, onder verantwoordelijkheid van de school. Nijenhuis: "Flexibel examineren, waardoor leerlingen sneller onderdelen kunnen afsluiten en misschien al bezig kunnen met onderdelen van het mbo-programma, zou het nog mooier maken."

Echte klant

Wendell Mambi is als coördinator een dag in

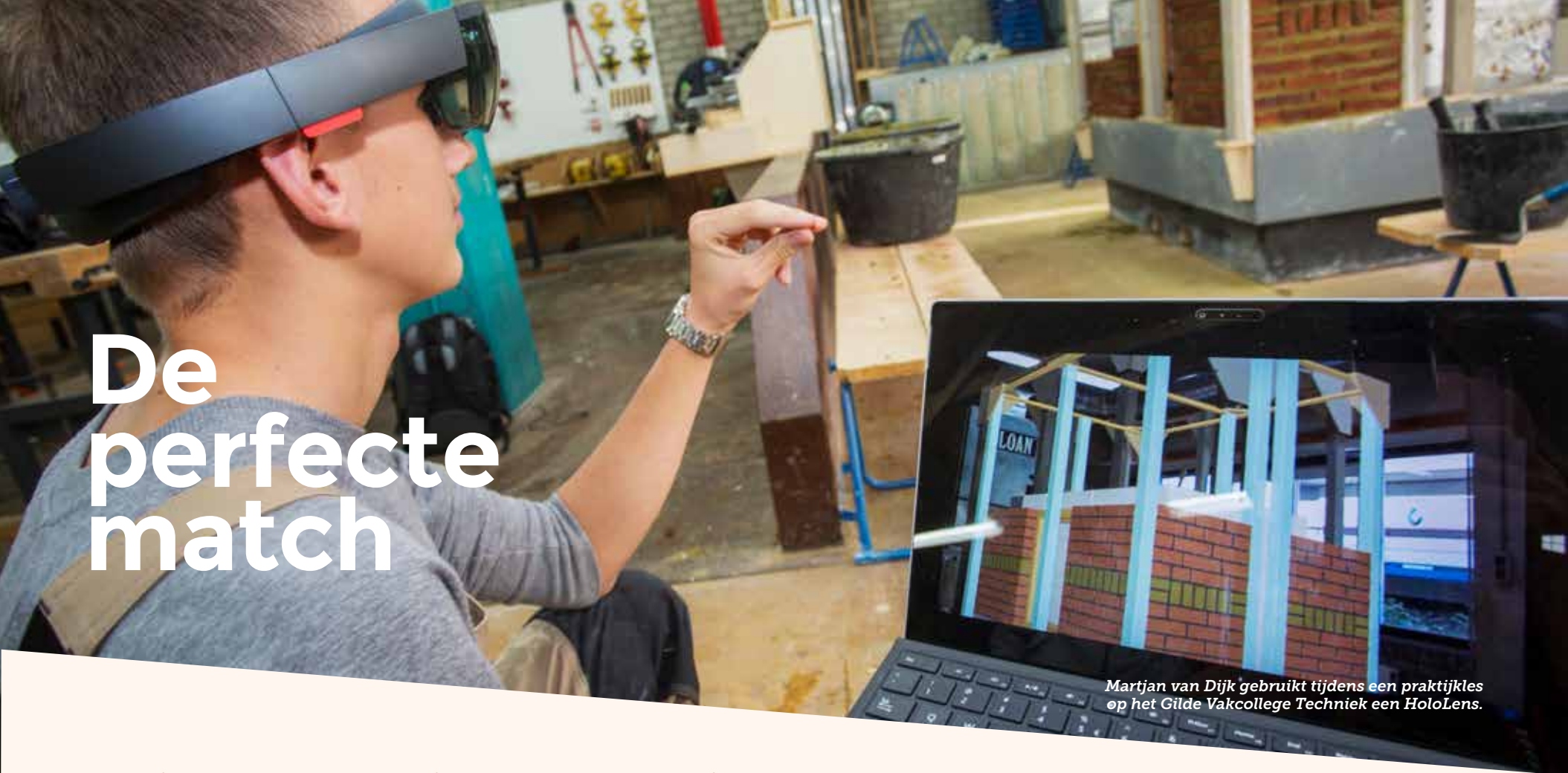

Hidde Ruesink werkt aan de uitbouw van paardenboxen op een manege.

Trotse Hidde

Hidde Ruesink (examenjaar profiel BWI vmbo-basis) werkt samen met de mannen van Rensing-Bouw aan een uitbouw van paardenboxen op een manege. Voor Hidde zit het er na vandaag op. Wilco Rensing heeft nog een dag of twee te gaan voordat de klus geklaard is. Hidde volgt het keuzevak dak- en kapconstructie. Op school heeft hij al een platdak op schaal gemaakt. Maar: "Op school maak je dingen en breek je ze naderhand weer af. Hier is het echt, het is zichtwerk, dus moet het nóg serieuzer". Na het vmbo gaat hij via Bouwmensen, het Graafschap College en Rensing-Bouw een bbl-opleiding volgen. Hidde was geen onbekende voor Rensing. In zijn derde jaar liep hij al stage bij het bedrijf en kwam er graag terug. Met plezier en trots kijkt Hidde terug op de afgelopen weken leren en werken met collega's.

de week uitgeroosterd voor het bezoeken van leerlingen en het werven van nieuwe bedrijven. "Continu contact houden is niet alleen belangrijk voor het zicht op de leerling, maar ook omdat elk bedrijf anders is. De één heeft ervaren leermeesters, de ander laat leerlingen meteen meelopen in het proces. Leerlingen gaan naar een bedrijf op basis van een zelfgekozen keuzevak in een bepaalde richting. Ze hebben daardoor al een gerichte interesse en komen dus enthousiaster terug. Ze voelen zich deel van het bedrijf, verantwoordelijk voor hun handelen en maken kennis met de actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied. Als school kun je nooit de echte praktijk simuleren. Een kozijn maken op school gaat weliswaar volgens dezelfde stappen, maar het maakt wel uit of dat kozijn voor een echte klant in een echt huis wordt geplaatst!"

De perfecte match

Martjan van Dijk gebruikt tijdens een praktijkles op het Gilde Vakcollege Techniek een HoloLens.

In Gorinchem werken het Gilde Vakcollege Techniek en Bedrijvenkring Wetech – waarbij meer dan 150 technische bedrijven uit de regio Gorinchem zijn aangesloten – nauw samen. Op de inhoud van het onderwijs, het beschikbaar stellen van stageplaatsen, materialen en apparatuur en de bemiddeling bij de werving van technisch docenten.

Waarin ondersteunt Wetech de school?

Krijn: “Heb je even? Het begint met het aanbod van jaarlijks 250 stageplaatsen voor onze leerlingen. Hebben we geen omkijken naar. Managers H&R van de aangesloten bedrijven houden in het vak Nederlands ‘levensechte’ sollicitatiegesprekken met de leerlingen. De bedrijven leveren jaarlijks voor enkele tienduizenden euro’s materiaal en apparatuur. Daarnaast adviseert Wetech ons over de verdieping van het technisch onderwijs. Dat laatste is van belangrijke inhoudelijke betekenis.”

“ZONDER ONDERSTEUNING WETECH GEEN HOOGSTAAND TECHNISCH ONDERWIJS”

Krijn Redert, directeur Gilde Vakcollege Techniek

Waarom kiest Wetech voor ondersteuning van het vmbo?

Rokus: “Omdat het ontzettend belangrijk is dat de basis goed is en de basis leer je op het vmbo. Het Gilde Vakcollege Techniek kiest in haar visie voor verdieping in plaats van breed opleiden. Het bedrijfsleven erkent dat ook. Bedrijven laten stagiaires in groten getale komen, want met een relatief geringe inspanning kunnen ze een jongere begeleiden. Iemand die niks kan, moet je van A tot Z bij de hand nemen en dat werkt niet. Dan is er geen match.”

Hoe ver gaat de invloed op het onderwijs?

Krijn: “Wetech heeft invloed op de lijnen die we moeten lopen, maar het gaat niet zo ver dat Rokus mij vertelt dat onze lessen niet goed zijn en dat ik daaraan iets moet doen. De lessen zijn en blijven onze eigen verantwoordelijkheid.”

Rokus: “We gaan niet op de stoel van de schooldirecteur zitten, daar hebben we geen enkele behoefte aan. Redert is een opleider, daar is hij goed in. Dat moeten wij vooral niet gaan doen. Hij moet vooral ook niet op mijn stoel gaan zitten, want daar heeft hij geen verstand van. Als je dat begrijpt van elkaar, kun je samen heel succesvol zijn. Belangrijke voorwaarde van een succesvolle samenwerking is dat het voor beide partijen voordelen oplevert. Anders gaat het gewoon niet werken.”

Wat zijn de voordelen voor Wetech?

Rokus: “We investeren nu in het vmbo-onderwijs om er over vijf jaar plezier van te hebben. Daar is visie voor nodig. We werken nu aan de basis om dan ook nog technisch personeel te hebben. Daarmee pakken we onze rol, maar we beseffen dat we, om überhaupt nog kinderen te interesseren voor techniek, nog verder terug moeten naar het basis-onderwijs. We zullen plannen moeten gaan maken hoe we dat gaan aanpakken.”

En voor de school?

Krijn: “Dat is inmiddels duidelijk genoeg, toch! Zonder Wetech had het Gilde een enorm probleem. Technisch onderwijs kan zichzelf niet bedruipen. Daar heb je het bedrijfsleven en de overheid voor nodig. Daarom ben ik ook zo blij dat de overheid extra geld voor techniek beschikbaar stelt.”

“UITEINDELIJK WILLEN WE GEWOON TECHNISCH PERSONEEL WERVEN”

Rokus Vlot, voorzitter Wetech

Hoe bouw je zo’n goede samenwerking op?

Rokus: “Het is voornamelijk werken aan de relatie. Als er verbinding is met school gaan de dingen vanzelf. Daar moet je aan werken door elkaar uit te nodigen, enthousiast te zijn over wederzijdse projecten. Daar steekt Wetech ook op in. Nieuwe leden moeten bereid zijn om samen te werken met de school. Ben je dat niet, ben je ook niet welkom, want dan voeg je ook helemaal niks toe.”

Krijn: “De lijnen zijn kort. Als schooldirecteur zit ik ook in het bestuur van Wetech. Daarnaast ontmoeten we elkaar bij tal van andere activiteiten buiten de school. Als er iets speelt, weten we dat direct van elkaar. Wat hier op school gebeurt, doen we in gezamenlijkheid. Dan concluderen we samen dat er iets moet gebeuren. Dat werkt perfect.”

A photograph of Thomas Galenkamp, a young man with light brown hair and a beard, wearing a dark jacket over a grey shirt and tie. He is smiling and standing in a workshop filled with wooden workbenches and tools. To his right is a large, round, light-colored wooden table with a dark, funnel-shaped top. The table is supported by thin wooden legs. The background shows more workshop equipment and a brick wall.

Thomas Galenkamp toon zijn creatie: speakertafel Loot.

De kunst van het combineren

Vraag hem om zijn telefoonnummer en hij tovert een visitekaartje van zijn eigen bedrijf uit zijn zak. Hoe cool is dat! Thomas Galenkamp (19) is vierdejaars student bij het Cibap, Vakschool voor Verbeelding in Zwolle. En sinds een half jaar de trotse eigenaar van de onderneming Moderne Ambacht.

Wat staat er op je visiekaartje?

Op de foto van mijn visiekaartje zie je mijn lampje, Iris. Het resultaat van een schoolproject dat zo in de smaak viel, dat ik het onder andere als cadeau mocht maken voor de toen net benoemde ministers van Onderwijs, Arie Slob en Ingrid van Engelshoven. Een succesnummertje! Iris is een samensmelting van een bureaulampje en een desk organizer. Modern, simpel en praktisch vormgegeven. Ik vind het interessant om in al mijn meubels meerdere functies te verwerken. Onderin het bakje kun je pennen kwijt, die een soort schaduw op het kapje teweegbrengen, als een diaprojector. Minister Slob heeft Iris thuis in zijn werkkamer staan, bij minister Van Engelshoven staat het lampje op haar werkbureau bij het ministerie.

Hoe ben je bij het Cibap terecht gekomen?

Ik was altijd al creatief bezig met hout en aan het klussen. Na het vmbo TL – ook een goede keuze – was het een logische stap om iets met hout te gaan doen. Mijn voorkeur ging uit naar het fijnere werk. Na het bekijken van een aantal meubelmakeropleidingen vond ik de opleiding Creatief Vakman op het Cibap. Daarin kan je je specialiseren in hout. De opleiding sprak me aan, omdat het niet alleen gaat om leren werken met hout, maar juist ook het creatieve benadrukt: Niet alleen maken, maar ook ontwerpen.

Wat heb je opgestoken van de stages in je opleiding?

Aan het eind van de tweede, derde en vierde jaar loop je stage. Mijn eerste stageplaats was een klassieke botenbouwer in Kampen, die onderhoud en restauratiewerk aan boten verzorgt. Daar heb ik veel technische vaardigheden opgedaan die je op school niet leert. Het was prachtig werk maar ik merkte dat ik meer uitdaging zocht, ik wou meer ontwerpen. Mijn tweede stage was bij Label Van den Berg, een designmeubelproducent in de buurt van Breda/Raamsdonksveer. Daar heb ik heel veel geleerd over de ontwikkeling van een meubel, vanaf de schets tot aan een uitgewerkt productiemodel, in mijn geval een eetkamerstoel en een fauteuil. Daarbij heb ik ook veel proces-

verbeteringen in de fabriek doorgevoerd. Een meerwaarde van leren in de praktijk is dat je tegelijkertijd netjes, maar ook snel leert werken. Je doet heel veel vaardigheden op. Ook de manier van communiceren in een bedrijf is anders en je bouwt direct je netwerk op.

Vanwaar de stap naar een eigen bedrijf?

Er bleek veel vraag naar het lampje. Het leek me altijd al leuk om mijn eigen productenserie via een eigen bedrijf op de markt te zetten en dit was de perfecte mogelijkheid. Ik heb me ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Via Instagram, sociale media en met mijn website maak ik reclame. Die kanalen passen prima bij een wat jongere doelgroep. Tijdens de hele schoolperiode word je voorbereid op zelfstandig ondernemerschap, van het schrijven van een ondernemingsplan tot aan de Belastingdienst. Op school ben ik één van de vijf studenten die nu al een eigen onderneming heeft.

Wat is het verhaal achter de speakertafel op de foto?

De 'Loot' komt ook voort uit een schoolopdracht en is geïnspireerd door het menselijke oog, Dat heb ik uitvergroot tot een bol en de texturen toegepast door de lijnen in het hout. Het thema van het project was 'relax'. Voor mij betekent dat van muziek genieten en onderuit zitten met een wijntje erbij. Zo is de speakertafel ontstaan. Door de combinatie heb je twee toegevoerde waarden in je woonkamer staan. Voor mijn meesterstuk ga ik de Loot uitbreiden tot een heel audiosysteem.

Hoe ziet de toekomst van Thomas Galenkamp eruit?

Ik zou graag mijn laatste stage in het buitenland doen, hopelijk bij Bang en Olufsen. En daarna: Label van den Berg, waar ik stage heb gelopen, heeft me al een baan aangeboden. Dat wil ik graag combineren met een of twee dagen werken voor mijn eigen bedrijf en/of doorstuderen. Mijn droom is natuurlijk wel om op termijn volledig met mijn eigen bedrijf bezig te zijn. En dan liefst iemand in dienst te nemen.

Ondernemers met lef

Gedrevenheid om te ondernemen zat er al jong in bij de eigenaren van marketingbureau Interly.

De fotosynthese uit de vwo-biologieboeken kon Tom van der Weide totaal niet boeien. Maar websites bouwen deed hij al sinds zijn elfde. Na havo 3 begon hij aan de mbo-opleiding Mediavormgeving. Compagnon Maarten van Heugten bewandelde een vergelijkbaar pad via vwo, havo, vmbo TL en verschillende mbo-opleidingen, voor hij zijn draai vond bij Mediavormgeving. Maarten: "Creatief nadenken, toffe dingen uitwerken, tekenen; daar kreeg ik vroeger al energie van." Eenmaal op de goede plek kwam de zin in school bijna weer vanzelf.

V.l.n.r. Tom van der Weide, stagiair Robin van Duinkerken en Maarten van Heugten

Man met een missie

Wat Halil Çuha als topsporter in stages en opleidingen heeft geleerd, zet hij in om ook anderen te helpen om te gaan voor hun doel.

Een prijzenkast vol bekens en medailles, gewonnen in nationale en internationale wedstrijden, vormt het bewijs van Halil Çuha's talent. De Nederlands karatekampioen wist al vroeg: "Sport is het tofste wat er is. Daar wil ik iets mee doen voor de rest van mijn leven." Blessures brachten Halil in contact met het beroep van fysiotherapeut: 'mensen beter maken zodat ze zo snel mogelijk weer hun ding kunnen doen'. Dat wilde hij ook. Na vmbo TL koos hij voor de mbo-opleiding Sport- en bewegingscoördinator om zich in personal trainingsprogramma's te verdiepen, als voorbereiding op het hbo fysiotherapie.

Innerlijke houding

"In mijn stage wilde ik les hebben van de beste

Ruggengraat

Al vroeg in hun vierjarige opleiding schreven ze zich in bij de Kamer van Koophandel. "De beste tip die ik kan geven", zegt Maarten. "Alléén maar win: Je woont thuis, hebt weinig kosten, bouwt een netwerk op, mensen gunnen je wat, omdat je jong en goedkoper bent." Tom: "Eigenlijk wisten we allebei wel dat we niet gemaakt waren om voor een baas te werken. Eigenwijs, zo kun je het ook noemen. Dat helpt wel om met vertrouwen keuzes tegen de stroom in te maken." Maarten volgt nog een hbo-opleiding, naast het werk. Na een periode als eenpitters bundelden ze hun krachten in marketingbureau Interly met een brede reeks diensten, van het bouwen van websites tot het ontwerpen van flyers en campagnes op social media.

Vol gas

Nog steeds is er een warm contact met het ROC. Niet alleen verzorgen ze jaarlijks gastlessen, voor het eerst heeft het bedrijf een stagiair van de opleiding Mediavormgeving: Robin van Duinkerken, die bij Interly van A tot Z de kneepjes van het vak leert en de vrijheid krijgt om zelfstandig zaken uit te zoeken en op te bouwen. In twee woorden: "Heel vet." Tom: "Omdat we zelf hebben ervaren hoeveel je van een goede stage kunt leren, willen we ook weer doorgeven wat we zelf hebben meegekregen, ook van het proces van ondernemen." En Robin? "Aan Robin hebben we een hele goeie. Die laten we niet meer gaan."

DOOR-
GEVEN WAT
JE HEBT
GELEERD

Halil Çuha
vestigingseigenaar
Inner Stance Doorn

trainers", vertelt Halil, "want óf ik doe iets en ik wil winnen, óf ik doe het niet. De stage bij de bootcampclub van mbo-docenten Tommy en Albert werd een bepalende stap. Via hen kwam Halil in contact met de wereld van grote bedrijven en kreeg hij de kans een eigen sportschool in Doorn op te zetten. Samen ontwikkelden ze een nieuwe filosofie van personal training: eentje die langer effect heeft dan de duur van het trainingsschema en die niet focust op wat je moet dóen, maar op wie je moet zijn om te kunnen bereiken wat je wilt. De eerste Inner Stance – verwijzend naar je innerlijke houding – was geboren. Inmiddels zijn er twaalf vestigingen in Nederland.

Rugzak

Net als sport zit ook leren in zijn bloed. "Ik heb toptrainers gehad. De stage heeft mijn rugzak goed gevuld. Nu kan ik mijn kennis overdragen." Het contact met het Sport College bleef, bijvoorbeeld als juylid. En nu is daar stagiair Ezra, die uren maakt op de vloer en wordt meegenomen in het gedachtengoed van Inner Stance om zelfstandig volledige trainingen te leren geven. Halil: "Zie je stage als een kans om de echte wereld te leren kennen en te kunnen gaan voor wat je wil. Hoe je erin stapt bepaalt wat je eruit kunt halen."

Erjon Klein Woltering metaaldocent

FEELING MET NIEUWE TECHNIEKEN

financiële vergoeding voor begeleiding afwijzen. Voor leerlingen gaat het vak leven. Dat helpt bij hun keuze voor vervolgonderwijs." Een voorbeeld: sinds leerlingen kunnen oefenen op de CNC-machine van de bedrijfstakschool Anton Tjink, die ook als leerbedrijf fungeert, is de keuze voor de vervolgopleiding Verspaner verdubbeld.

Scootmobiel

Van een bedrijf vraagt de STERA-route meer begeleiding. "Bedrijven zijn doorgaans druk met productie. In de STERA-route moeten bedrijven ook tijd stoppen in het begeleiden van leerlingen. Als er dan een beroep gedaan kan worden op een Vutter met feeling voor de doelgroep, is de drempel om mee te doen aan STERA lager."

Biedt het STERA-project ook voor niet-technische profielen perspectief?

"In principe wel", meent Klein Woltering. "In de zorg kun je geen leerlingen zonder ervaring inzetten om bijvoorbeeld mensen te wassen. Maar in het It Scoot-to-be-here-project maken leerlingen en ouders in duo's op een scootmobiel wel gezamenlijk interessante tochten door Aalten."

Transporterbusje

Ruimte voor verbetering is er altijd. In STERA wordt een systeem ontwikkeld, waarin beoordelingen door bedrijven van de taken die de leerlingen hebben gedaan gekoppeld worden aan Magister en zijn in te zien door het vervolgonderwijs. Klein Woltering rijdt nu in zijn vrije tijd met zijn transporterbusje de bedrijven langs. "Het zou mooi zijn als zich meer bedrijven zouden melden, zodat alle leerlingen gelijktijdig op de werkplek zijn. Dan zou ik meer tijd hebben om het contact met bedrijven goed te onderhouden, te evalueren en leerlingen te bezoeken."

De school laat het praktijkleren niet meer los. Dat Schaersvoorde er vorig jaar vandoor ging met de Style Education Award – een prijs voor de school met de beste contacten met het bedrijfsleven – dat zal niemand verbazen.

Vanaf de herfstvakantie zijn de vierdeklassers van Christelijk College Schaersvoorde in Aalten op de woensdagen niet meer op school te vinden. Minimaal één keuzevak doen ze in de STERA-route (Smart Technical Education Regio Achterhoek) bij een metaalbedrijf in de buurt.

Voor leerlingen van metaaldocent Erjon Klein Wolterink is leren in de praktijk gesneden koek. Al vanaf 2013 voert de school een project voor praktijkleren uit samen met OOM, het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds voor de Metaalbewerking. "We merkten dat bedrijven het lastig vonden om te bedenken wat ze 15- en 16-jarige vmbo-leerlingen zinvol konden laten doen in hun stageweek. Daarop is bedacht om leerlingen, roulerend over de praktijk van vijf verschillende metaalbedrijven, met een bedrijfsbegeleider passende opdrachten te laten uitvoeren. Met als resultaat werkstukken als een tuinkachel, een terraslantaarn, een RVS barbecue, een fietskarretje of een verspanend werkstuk op de CNC-draaibank." Het OOM-project vormde de blauwdruk voor de huidige STERA-route. Aan deze route doen zeven scholen in de Achterhoek mee. Binnen Schaersvoorde gaan dit jaar voor het eerst ook bouw- en elektro-leerlingen de echte praktijk in.

Beetje ouderwets

"Praktijkleren is superbelangrijk voor het vmbo", zegt Klein Wolterink. "Leerlingen leren hoe het toegaat in een bedrijf als het gaat om werkprocessen, veiligheid, maar ook sociale omgang en op tijd komen. Ze maken vooral kennis met de hightech-technieken die je als

school niet kan bieden. Ook voor docenten levert het up-to-date kennis. Op school leer je de basis en feeling krijgen met machines en materiaal. Autogeen lassen bijvoorbeeld gebeurt niet meer in een bedrijf, maar is wel een goede basis voor TIG-lassen. Zo af en toe klinkt hier dan ook de opmerking 'dat is wel een beetje ouderwets' uit de mond van een leerling", lacht Klein Wolterink.

"PRAKTIJKLEREN IS SUPERBELANGRIJK VOOR HET VMBO"

Binding

Waarom willen bedrijven meedoen?

"Bedrijven doen mee uit interesse voor leerlingen en om ze een zinvolle stage en oriëntatie te bieden. Daar komt nu ook nog eens de krapte op de arbeidsmarkt bij. Door de concrete opdrachten weet een bedrijf waar het aan toe is. Ze zien leerlingen apetrots vertrekken met hun werkstukken. Leerlingen krijgen zo binding met de bedrijven in de regio en komen soms in de vakantie terug. De mond-op-mondreclame en binding is voor bedrijven zoveel waard, dat ze soms de

Eendracht in de keuken

Jan Donken in vol ornaat voor Hotel-Restaurant Zeeland in Tholen.

Aan het water De Eendracht in het Zeeuwse Tholen ligt Hotel-Restaurant Zeeland. Een gezellig familiehôtel met gasten uit de hele wereld; vaak expats die tijdelijk in fabrieken of in de vishandel in Zeeland komen werken. Daarnaast ook duikers uit België en Duitsland die een paar dagen komen duiken in de Oosterschelde. De 15-jarige Jan Donken van het Calvin College, locatie Krabbendijke, loopt er stage in de keuken. “Ik vind het mooi om met eten bezig te zijn en gerechten op te maken.”

Jan Donken is vierdejaars en volgt de route Pré mbo, de route die leerlingen vanuit het vmbo laat doorstromen naar mbo niveau 2. Het is een route die een aantal middelbare scholen in Zeeland heeft bedacht voor leerlingen van wie wordt verwacht dat ze het vmbo-diploma niet zullen behalen. “Dat kan om verschillende redenen zijn”, zegt praktijkbegeleider Kees van de Breevaart van het Calvin College. “Het niveau kan te hoog zijn, motivatieproblemen en soms ook wel eens gedragsproblemen. Stil zitten in de klas en luisteren is voor deze leerlingen een probleem. Daarom ligt in het Pré mbo de nadruk nóg meer op de praktijk. Het blijkt dat geselecteerde leerlingen in de praktijk vaak keien zijn.”

Afwasser

Jan Donken is zo’n leerling die moeite heeft met een aantal theoretische vakken. Die hoeft hij – met uitzondering van Nederlands, rekenen, godsdienst en theorie Horeca – tot zijn tevredenheid niet te volgen. In eerste instantie had hij een ander profiel (BWI) gekozen, maar al gauw bleek techniek niet zijn ding te zijn. “Nadat ik eenmaal als vakantiekracht in Hotel-Restaurant Zeeland als afwasser in de keuken had mogen kijken, wist ik zeker dat ik kok wil worden. Gerechtigjes klaarmaken heb ik altijd al leuk gevonden, dat deed ik al als kleine jongen met mijn moeder op verjaardagen en partijen voor mensen in Tholen. School is mijn hobby niet, maar ik ben blij dat ik van richting heb kunnen veranderen.”

Nieuwsgierig

Jan moet dit schooljaar circa 350 uur stage lopen. Twee dagen per week gaat hij naar school, de andere drie dagen werkt hij in het hotel-restaurant van het echtpaar Paul en Henriette

van Tatenhove. Paul is manusje van-alles in de zaak en dus ook kok. Hij is Jans stagebegeleider. “Ik vind het fijn om jonge mensen iets te leren, dat doen we hier al jaren. Dat doen we graag, want de jongelui moeten het vak toch ergens leren. En dat leren ze in de praktijk beter dan op school. ‘Weet waar je aan begint in de horeca’, zeg ik in het begin altijd tegen ze. ‘Je begint vroeg en je bent meestal laat klaar, het is hard werken’. Jan is uit het goede hout gesneden. Hij is een rustige kerel die zelfstandig kan werken en de stress in de keuken goed aan kan. Hij is nieuwsgierig en neemt initiatief. Hij is ook zeker niet te lui om te werken, want we moeten hem ‘s avonds regelmatig naar huis sturen als hij na zijn dienst wil doorwerken.”

“IK VIND HET FIJN OM JONGE MENSEN IETS TE LEREN”

Paul van Tatenhove, Hotel-Restaurant Zeeland

Certificaat

Als Jans cijfers voor de verplichte theoretische vakken in orde zijn en ook de quick scans in de keuken en de uiteindelijke praktische proeve van bekwaamheid voldoende zijn, dan kan hij doorstromen naar het mbo. Ook in het mbo zal hij stage lopen. Als het aan Jan ligt, staat zijn keuze al vast: Hotel-Restaurant Zeeland natuurlijk. “Ik heb het hier goed naar mijn zin. Meneer van Tatenhove heeft geduld met me; ik kan veel van hem en ook van onze andere kok, Jop Korpel, leren.”

Leermeeester in hart en nieren

“Het allermooiste van leermeeester zijn is jonge mensen de kans geven zichzelf te vinden en te helpen zorgen dat niemand tussen wal en schip raakt.” Aan het woord is Jan van Steenis, technisch specialist en leermaster bij BMW Amsterdam.

Jan van Steenis

Met 23 jaar leermeeesterschap mag hij zich de laatste jaren leermaster noemen. Met die titel laat je zien dat je een stapje extra hebt gezet in motivatie en inzet, skills voor leerling-begeleiding en naar buiten treedt als gezicht van de branche. Een leermaster krijgt ook zelf feedback en volgt regelmatig training. Bijvoorbeeld: hoe begeleid je leerlingen op de werkvloer of hoe breng je vakkennis over?

Kraamkamer

“Voor de autobranche vormen het vmbo en mbo de kraamkamer van het beroep,” zegt Jan van Steenis. “Voor de hele technische sector is het zichtbaar maken van beroepen belangrijk. Dan kunnen jongeren van jongs af aan ervaren of dit wat voor ze is.” Om die reden verzorgt Van Steenis met BMW Amsterdam een hele reeks activiteiten, van gast- en praktijklessen tot (snuffel)stages en van beroepenmarkten en Techniekdagen tot aan de ontwikkeling van leermethoden voor de mobiliteitsbranche samen met

mbo-docenten in het Team NextTechnician Amsterdam. Met het Montessori College Oost en ROC van Amsterdam is recent een doorlopende route voor de mobiliteitsbranche ontwikkeld, waarin vmbo’ers ook bij het roc over de vloer komen.

Hightech werkplaats

Door contact met de praktijk krijgen leerlingen een duidelijker beeld van de branche en het beroep. “Het is als leerling best lastig om te bepalen wat je wel en niet wil en je toekomst te plannen. Sommige technische beroepen hebben bij jongeren het stempel ‘achterhaald en vuil werk’. Die oude beeldvorming is hardnekkig. Kom maar eens langs op de werkplaats van BMW, die glimt je tegemoet!” zegt Jan van Steenis. Leerlingen die de hightech werkplaats bezoeken zien de ontwikkelingen in de elektronica en techniek en ervaren hoe het is om in een team te werken. “In de techniek zijn er altijd nieuwe ontwikkelingen. Dat is geweldig voor leerlingen, want je staat nooit stil.”

Docenten in bedrijf

Als je wilt dat avo-docenten in hun lessen de link leggen met de beroepspraktijk, moet je dus eerst zorgen dat zij die context ook kennen. Voor het Marianum in Lichtenvoorde geen moeilijke optelsom.

“Een jaar geleden zijn we gestart met docentenstages”, vertelt Teacher leader en coördinator docentenstage Wendell Mambi. “Eerst nog vrijblijvend, op basis van interesse in een bepaald vakgebied, om aan het idee te wennen. Docenten van onze beroepsgerichte vakken komen wel in de bedrijven en instellingen; voor de avo-docenten in de bovenbouw is die ervaring nieuw. Docenten rijden dagelijks langs bedrijven op weg naar school, maar kennen die bedrijven verder niet.”

Scheepsbouwer

Scholengemeenschap Marianum koppelt de docentenstages aan studiedagen en tackelt

daarmee een van de grootste obstakels voor docentenstages: de organisatie. In tweetallen bezoeken docenten een bedrijf. Ze kunnen daarbij putten uit de bedrijven en instellingen binnen de regio en een rijk bedrijvenbestand, want alle 106 bedrijven van de Industriële Kring Groenlo en Lichtenvoorde hebben zich beschikbaar gesteld. “Voor elke docent is er een plek”, zegt Wendell Mambi. “In de omgeving is er bijvoorbeeld een grote scheepsbouwer, waar scheepsrompen gebouwd worden. Interessant voor de wiskundedocent. Maar datzelfde bedrijf is ook interessant vanuit de context van interieur, hout, meubel, metaal, administratie, catering en - vanwege de ligging in de grensstreek - Duits.”

LOB-gesprekken

Doel van de docentenstage is als docent zelf naar voorbeelden te zoeken om de les contextrijker en relevanter te maken. “Daarnaast kun je door die ervaring ook als avo-docent beter in gesprek met vmbo-leerlingen. Iedereen op het vmbo moet LOB-gesprekken kunnen voeren.” In de nieuwe ronde krijgen docenten een concrete opdracht mee: ‘Haal voorbeelden

Colofon

Deze krant is een uitgave van de Stichting Platforms VMBO. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Redactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms VMBO
Eva Voncken / Bureau Turf
Harry Willemsen / Communicatiebureau Harry Willemsen

Eindredactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms VMBO

Fotografie

René Corten
Suzie Geenen
Sijmen Hendriks
Jeroen Poortvliet

Vormgeving

Renate Meijers / studioZebravink

Drukwerk

EDG Media

Bestellen

Meer exemplaren van deze krant kunt u gratis bestellen via www.primaonderwijs.nl/vmbowerkt. De krant wordt geleverd in bundels van 25 exemplaren.

www.nieuwvmbo.nl

© Stichting Platforms VMBO

Wendell Mambi

op voor je eigen les die je kunt vertalen in realistische opdrachten die leerlingen aanspreken en hou je ogen en oren open voor twee voorbeelden voor een collega-docent van een ander vak.’ Na de middag koppelt elk tweetal de opgehaalde opbrengst terug aan het team. “Docenten raken enthousiast nu ze ook de binnenkant van de bedrijven en instellingen kennen,” zegt Wendell Mambi. “Als ze weten wat zich in een bedrijf afspeelt, kunnen ze leerlingen op het gebied van LOB beter begeleiden en wegwijs maken. Ze komen dichterbij de motivatie van leerlingen. Docenten zijn met z’n allen bezig voor de bovenbouw vmbo. Dat merkt de leerling. Wij worden wel vrolijk van wat het brengt!”